

ПОБИЈАЊЕ ДУЖНИКОВИХ ПРАВНИХ РАДЊИ

Тужбени захтев формулисан као захтев за утврђење да донета пресуда на основу пропуштања нема правно дејство према тужиоцу, као повериоцу, за износ његовог доспелог новчаног потраживања, може да се квалификује као захтев за побијање правне радње дужника у смислу одредаба чл. 280-285. Закона о облигационим односима.

Из образложења:

„Пресудом Окружног суда у Птују 1К 47299/2011 од 17.2.2012. године, која је као страна судска одлука призната решењем Вишег суда у Смедереву Р 85/16 од 26.12.2016. године, под тачком четири, изреке наложено је Г.Д, сину туженог, плаћање имовинскоправног захтева оштећеном, овде тужиоцу, и то износа од 149.005,05 евра. Након доношења те одлуке, пресудом због пропуштања од 7.5.2013. године утврђено је да је тужилац власник непокретности ближе означених у тој пресуди, што је тужени у том поступку Д.Г, син овде туженог, дужан признати и трпети упис права власништва у Служби за катастар непокретности Смедеревска Паланка. Пропуштање туженог Д.Г да у тој парници оспори тужбени захтев представља правну радњу дужника која је предузета на штету повериоца, овде тужиоца, који услед њеног извршења нема довољно средстава за испуњење свог потраживања по означеној кривичној пресуди.

По оцени Врховног касационог суда неосновано се у ревизији указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право, када су правноснажну пресуду П 602/13 Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Смедеревској Паланци третирали као правну радњу дужника и дозволили да се као таква побија и да се ограничи њено правно дејство супротно одредби члана 360. ЗПП.

Одредбом члана 360. ЗПП. прописано је да правноснажна пресуда делује само међу странкама, а према трећим лицима због природе спорног права или правног односа, правног односа који постоји између странака и трећих лица или ако је то прописано законом. када је то законом одређено.

У конкретном случају, тужбени захтев у овој парници, формулисан као захтев за утврђење да донета пресуда на основу пропуштања нема правно дејство према тужиоцу, као повериоцу, за износ његовог доспелог новчаног потраживања, може да се квалификује као захтев за побијање правне радње дужника у смислу одредаба чл. 280-285. Закона о облигационим односима. Без обзира на формулацију, тужбени захтев у овој парници није усмерен на поништавање, односно укидање или измену правноснажне пресуде на основу пропуштања која је донета од стране надлежног суда у другој парници, већ на отклањање њеног правног дејства у односу на тужиоца у обиму тј. у висини његовог доспелог потраживања, што значи да правно дејство пресуде у овој парници суштински је усмерено на спречавање правних последица недозвољене правне радње располагања Г.Д, као дужника, у циљу заштите и остварења потраживања тужиоца.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 2664/2020 од 1.4.2021. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 5.7.2022. године)